

تفاوت‌های باروری در استان هرمزگان سال ۱۳۷۵

زهرا عالی نژاد
دکتر محمود محمودی

کلمات کلیدی:

باروری، رشد جمعیت، میزان خالص تجدید نسل شهر، روستا، شیعه، سنی.

چکیده:

جمعیت استان هرمزگان برپایه سرشماریهای سال ۱۳۶۵ برابر ۱۴۰,۰۷۶ نفر و سال ۱۳۷۵ برابر ۱,۰۴۵,۰۸۵ نفر بوده است، که نشان دهنده رشدی برابر ۳/۲٪ در فاصله دو سرشماری است. چنین رشدی در میان استانهای کشور، یکی از بالاترین میزانهای رشد جمعیت می‌باشد. با هدف تعیین باروری در استان هرمزگان در سال ۱۳۷۵؛ نمونه‌ای به حجم ۲۰۰۰ خانوار شهری و روستایی به صورت نمونه‌گیری تصادفی دو مرحله‌ای گزینش گردید و زنان سنین ۱۵ تا ۴۹ ساله این خانوارها از نظر باروری در طول ۱۲ ماه گذشته مورد بررسی قرار گرفتند. یافته‌ها نشان دادند که میزان کل باروری زنان شهری برابر ۳/۴۸ نفر و زنان روستایی برابر ۵/۸۹ نفر می‌باشد، یعنی هر زن روستایی به طور متوسط در طول دوران باروری حدود ۶ فرزند به دنیا می‌آورد. میزان کل باروری در استان هرمزگان برابر ۴/۸۷۵ نفر است. گفتنی است که بیشترین میزان باروری در زنان شهری در گروه سنی ۲۰ تا ۲۴ سال بوده است، در صورتی که در روستاها زنان گروه سنی ۲۰ تا ۳۴ سال بیشترین باروری را از آن خود نموده‌اند. یافته‌های این بررسی همچنین نشان داد که میزان خالص تجدید نسل برای زنان شیعی مذهب شهری و روستایی به ترتیب ۱/۶۷ و ۲/۹۲ و برای زنان سنی مذهب شهری و روستایی به ترتیب ۱/۲۲ و ۲/۵۹ می‌باشد که بر این پایه می‌توان رشد ذاتی جمعیت را برای شهر و روستا در دو جامعه شیعی و سنی مذهب استان هرمزگان محاسبه کرد.

سرآغاز:

نشان دهنده آن است که میزان افزایش جمعیت این استان از کل کشور بالاتر بوده، و در شمار یکی از استانهای با نرخ افزایش جمعیت بالایی باشد. در سال ۱۳۷۵ با توجه به این رشد بالا، بر آن شدیم که وضعیت باروری استان هرمزگان را هدف بررسی قرار دهیم و چون جمعیت استان از یک سو ترکیبی از جمعیت شیعی و سنی مذهب و از سوی دیگر درصد جمعیت شهری استان در مقایسه با دیگر استانها به نسبت پایین است، بررسی باروری در این استان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد.

در این پژوهش جامعه مورد بررسی کلیه خانوارهای شهری و روستایی استان هرمزگان بوده‌اند، که از میان آنها ۲۰۰۰ خانوار نمونه به صورت تصادفی گزینش گردیده و از نظر باروری مورد بررسی قرار گرفتند. در این راستا کوشش گردید وقایع حیاتی یک سال گذشته زنان ۱۵ تا ۴۹ ساله با دقت گردآوری و تجزیه و تحلیل شوند. هدفهای مورد بررسی؛ به ویژه اختلاف میان باروری جامعه شیعی مذهب و سنی مذهبها از یکسو و مناطق شهری و روستایی از سوی دیگر برای مقایسه مورد توجه قرار گرفت تا بتوان اختلافها را تا جایی که لازم است بیان کرد.

روش بررسی:

این پژوهش از نوع توصیفی - تحلیلی بوده به صورت مقطعی انجام گرفته است. برای بررسی ۲۰۰۰ خانوار نمونه از میان کل خانوارهای شهری و روستایی استان هرمزگان به صورت تصادفی، با روش نمونه‌گیری دو مرحله‌ای گزینش شدند. به این ترتیب که نخست استان به بلوکهای ۱۰۰ خانواری بخش گردید و سپس ۵۰ بلوک به صورت تصادفی از میان آنها برگزیده شد (مرحله نخست نمونه‌گیری) و آنگاه از هر بلوک گزینش شده ۴۰ خانوار به صورت تصادفی گزینش گردید. بلوکهای برگزیده ۲۱ بلوک شهری و ۲۹ بلوک روستایی را دربر می‌گرفتند.

از آنجایی که هدف پژوهش بررسی باروری استان هرمزگان بود، با زنان ۱۵ تا ۴۹ ساله خانوارها مصاحبه حضوری انجام گرفت و پرسشنامه فراهم شد. وضعیت باروری، برنامه تنظیم خانواده، سن، سن نخستین ازدواج و نخستین آبستنی، تعداد زایمانهای زنده و دیگر ویژگیهای جمعیت شناختی آنها گردآوری و مورد تجزیه و تحلیل و بررسیهای آماری قرار گرفت.

بررسی میزانهای باروری برای پیش‌بینی جمعیت از دیدگاه برنامه‌ریزیهای گوناگون اهمیت بسیار دارد. کشورهایی که دارای رشد جمعیت بالا هستند، پس از بررسی میزانهای رشد می‌توانند برای کاهش رشد جمعیت برنامه‌ریزی کنند. کشور ویتنام با بررسی میزانهای باروری و برنامه‌ریزی در زمینه آموزش و عملکرد تنظیم خانواده توانست میزان باروری زنان را در فاصله ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۴ تا ۲/۲ فرزند پایین بیاورد. (۲۱)

الگوی میزانهای باروری در رابطه با سن زنان، تأثیر عوامل متعدد بیولوژیکی و اجتماعی، اقتصادی که در میان جوامع گوناگون تعبیر می‌کند، قرار می‌گیرد و از اینرو است که میزان باروری زنان در دنیا بسیار متغیر است. بالاترین میزان باروری را به کشور کنیا با ۸ فرزند در سنین باروری زنان نسبت داده‌اند (۷) در صورتی که در کشور اردن به علت رقابت‌های قومی و عشایری در نقاط روستایی باروری کلی ۹/۱ و در نقاط شهری ۶/۵ فرزند برای هر زن ۱۵ تا ۴۹ ساله است (۸). میزان باروری زنان در افریقا ۶/۵، آسیا ۴/۱ و امریکای لاتین ۴/۳ فرزند است (۷) و در کشورهای توسعه یافته تنها ۱/۹ فرزند می‌باشد.

در ایران نیز بررسیهای چند در باره باروری انجام گرفته است (۱ و ۲، ۳ و ۱۳). در یک بررسی باروری کل جامعه روستایی ایران ۷/۷۸۱ و شهری ۴/۴۲۲ دانسته شده است (۱۳) هر چند بررسی شاخصهای باروری از جمعیت شهری باروری را به طور متوسط ۵/۴ نفر (۱۶) و در بررسی دیگری، متوسط باروری کل نقاط شهری ایران ۶/۴۴ فرزند می‌داند. (۸)

گفتنی است که در هیچیک از بررسیها، تفاوت‌یابی میان باروری جمعیت زنان شیعه و سنی انجام نگرفته است. در بررسی کنونی که در استان هرمزگان روی باروری زنان ۱۵ تا ۴۹ ساله استان انجام گرفت، این تفاوت عقیدتی نیز در نظر گرفته شده است.

استان هرمزگان با مساحتی در حدود ۶۸،۳۷۹ کیلومتر مربع در جنوب ایران قرار گرفته است و دارای رشد جمعیت به نسبت بالایی است. جمعیت استان نامبرده در سال ۱۳۶۵ برابر ۱۴،۰۷۶،۰۰۰ نفر بوده است که در سال ۱۳۷۵ به ۱،۰۴۵،۰۸۵ نفر افزایش یافته، یعنی در این فاصله میزان افزایش جمعیت استان ۳/۲ درصد بوده است، که در مقایسه با میزان افزایش جمعیت کل کشور در همین فاصله

یافته‌ها و بهره‌گیری پایانی:

پس از گردآوری داده‌های ۲۰۰۰ خانوار شهری و روستایی، داده‌های مربوط به ۱۹۳۷ خانوار مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت و باقیمانده به دلیل ناقص بودن داده‌ها یا همکاری نکردن در پاسخگویی از بررسی خارج شدند.

از کل افراد زیر بررسی که ۱۰۸۴۱ نفر را دربر می‌گرفت؛ ۴۲۹۵ نفر شهری و ۶۵۴۲ نفر روستایی بودند. از نظر گروه قومی مذهبی، ۱۳۰۵ خانوار شیعی مذهب و ۶۳۲ خانوار سنی مذهب بودند. میانگین بعد خانوار در کل عبارت از ۵/۶ نفر بود.

زنان گروه سنی ۱۵ تا ۴۹ سال شهری ۱۰۰۵ نفر و زنان روستایی ۱۳۹۷ نفر بودند. ۶۷/۴ درصد زنان شهری و ۶۱/۳ زنان روستایی ازدواج کرده بودند. از کل زنان ۱۵ تا ۴۹ ساله ازدواج کرده شهری ۶۷/۷ درصد شیعی مذهب و ۶۵/۴ درصدشان سنی مذهب بودند، در صورتی که ۵۹/۲ درصد زنان ازدواج کرده روستایی شیعی مذهب و ۶۳/۹ سنی مذهب بودند که نشان دهنده یک اختلاف معنی دار میان روستاییان شیعی و سنی مذهب از نظر میزان ازدواج است. ($P < 0/5$)

جدول شماره ۱، توزیع فراوانی مطلق و نسبی گروه‌های سنی نخستین ازدواج زنان را در شهر و روستا برحسب مذهب نشان می‌دهد. همچنانکه دیده می‌شود، میانگین سن نخستین ازدواج، اختلاف زیادی میان گروه‌های سنی ندارد. هر چند در کلیه گروه‌ها بیشترین درصد ازدواج مربوط به گروه سنی ۱۵ تا ۱۹ سال بوده است، اما درصد ازدواجهای زیر ۱۵ سال نیز در خور توجه است که رقم به نسبت بالایی را نشان می‌دهد و می‌توان نتیجه‌گیری کرد یکی از دلایل باروری بالا در منطقه، ازدواجهای زود هنگام می‌باشد.

جدول شماره ۲، سن نخستین آبستنی زنان را نشان می‌دهد. بر مبنای داده‌های این جدول بین میانگین سن نخستین آبستنی و سن نخستین ازدواج اختلاف اندکی وجود دارد که نشان دهنده سرعت بارداری بلافاصله پس از ازدواج می‌باشد.

با مقایسه جدول‌های شماره ۱ و ۲ دیده می‌شود که ۹۵/۳ درصد کل زنان ازدواج کرده شیعی مذهب و ۹۳/۸ درصد زنان ازدواج کرده سنی مذهب آبستن شده‌اند، و از سویی چون حدود ۵ درصد نازایی اولیه وجود دارد، می‌توان گفت همه ساکنین منطقه بلافاصله پس از ازدواج تمایل به داشتن فرزند دارند.

جدول شماره ۳، تعداد زایمانهای زنده را برحسب مذهب در شهر و روستا نشان می‌دهد. به طوری که در این جدول دیده می‌شود درصد زنانی که دارای ۵ و بیشتر زایمان زنده بوده‌اند، در شیعی مذهبها ۴۳ درصد و در سنی مذهبها ۴۶/۴ درصد هستند که این امر از نظر برنامه‌ریزیهای تنظیم خانواده اهمیت زیادی دارد. در همین جدول می‌توان متوسط تعداد زایمانهای زنده را نیز ملاحظه نمود. چون هدف اصلی این بررسی تعیین باروری استان هرمزگان است، در جدول شماره ۴، توزیع فراوانی زنان ازدواج کرده و تعداد فرزندان آنها در ۱۲ ماه گذشته، همچنین میزانهای باروری اختصاصی سنی نکاحی درخور توجه می‌باشد. همانطوری که در این جدول دیده می‌شود میزان باروری نکاحی در کل گروه شیعی مذهبها چه در شهر و چه در روستا به مراتب از گروه سنی مذهب شهری و روستایی بیشتر است.

از آنجایی که برای اندازه‌گیری باروری، بیشتر از میزان باروری عمومی، میزانهای باروری اختصاصی و میزان کل باروری استفاده می‌شود، با توجه به جدول شماره ۵، میزان باروری عمومی در شهر ۱۱۶/۴ در هزار، در روستا برابر ۱۶۲/۵ در هزار و در کل استان هرمزگان برابر ۱۴۳/۲ در هزار است، که رقم به نسبت بالایی است. از نظر میزانهای باروری اختصاصی سنی نیز در همین جدول دیده می‌شود که بیشترین میزان باروری در شهر از آن گروه سنی زنان ۲۰ تا ۲۴ سال است، در صورتی که در روستا زنان گروه سنی ۳۰ تا ۳۴ سال دارای بیشترین میزان باروری هستند. این یافته‌ها از ویژگیهای باروری در روستا است که در سنین بالا نیز باروری به همان شدت سنین پایین ادامه دارد و باید از نظر آگاهی و عملکرد برنامه تنظیم خانواده در این زمینه چاره‌اندیشی و برنامه ریزی شود.

میزان کل باروری در شهر برابر ۳/۴۸ نفر و در روستا ۵/۸۹ نفر است. یعنی هر زن روستایی به طور متوسط در طول دوران باروری حدود ۶ فرزند خواهد آورد و گفتنی است که میزان کل باروری در استان هرمزگان برابر ۴/۸۷۵ نفر می‌باشد.

نظر به اینکه ممکن است رقابت‌های قومی مذهبی در میزان کل باروری، میزانهای باروری اختصاصی و میزانهای باروری عمومی تأثیر گذاشته باشد، جدول شماره ۶، برای بررسی این میزانها تهیه شد. به طوری که در این جدول دیده می‌شود، بیشترین میزان باروری عمومی از آن زنان شیعی روستایی با ۱۶۳ در هزار و کمترین

میزان مربوط به زنان سنی مذهب شهر نشین با میزان ۸۸ در هزار می‌باشد. میزانهای باروری اختصاصی زنان شیعی مذهب روستایی در گروه سنی ۲۰-۴۰ سال رقم به نسبت بالایی را در مقایسه با دیگر گروههای سنی نشان می‌دهد، که این یافته تأییدی است بر یافته‌های پیشین که باید برنامه تنظیم خانواده و برنامه‌ریزیهای جمعیتی در این استان مورد توجه قرار بگیرد. باید افزود که به طور کلی میزان کل باروری شیعیان چه در شهر و چه در روستا از سنی مذبهای استان بیشتر است.

یکی دیگر از نشانگرهایی که در رشد جمعیت دخالت دارد میزان خالص تجدید نسل است (میزان خالص تجدید نسل یعنی متوسط تعداد دخترانی که یک زن در طول دوران باروری با در نظر گرفتن مرگ و میر می‌زاید)، در این بررسی میزان خالص تجدید

نسب برای زنان شیعه مذهب شهری برابر ۱/۶۷ نفر و برای همتهای روستایی آنها ۲/۹۲ نفر می‌باشد. در صورتی که برای زنان سنی مذهب شهری ۱/۲۲ نفر و زنان سنی روستانشین ۲/۵۹ نفر بوده است.

بر پایه این داده‌ها رشد ذاتی جمعیت برای زنان شیعه مذهب شهری برابر ۱/۸۳ درصد و برای زنان روستایی ۳/۸۳ درصد و برای زنان سنی مذهب شهری ۰/۷ درصد و برای زنان روستایی ۳/۴ درصد است. این داده‌ها نشان می‌دهند رشد ذاتی جمعیت در هر دو گروه زنان شیعی و سنی مذهب در شهر و روستا به نسبت بالا است. باید افزود با چنین رشد ذاتی جمعیت؛ در مدت زمانی کمتر از ۲۰ سال جمعیت در این منطقه دو برابر خواهد شد.

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی مطلق و نسبی گروههای سنی نخستین ازدواج زنان در شهر و روستا بر حسب مذهب (استان هرمزگان ۱۳۷۵)

جمع کل	سنی						شیعه						مذهب	
	جمع		روستا		شهر		جمع		روستا		شهر		محل سکونت	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	گروه سنی نخستین ازدواج	
۰/۷	۱۱	۰/۲	۱	۰/۲	۱	۰	۰	۰/۹	۱۰	۰/۸	۴	۱/۰	۶	کمتر از ۱۰ سال
۲۴/۲	۳۹۲	۲۴/۶	۱۲۷	۲۴/۵	۱۰۴	۲۴/۷	۲۳	۲۴/۱	۲۶۵	۲۸/۵	۱۳۶	۲۰/۷	۱۲۹	۱۰-۱۴
۵۸/۶	۹۴۸	۵۵/۷	۲۸۸	۵۶/۴	۲۳۹	۵۲/۷	۴۹	۶۰/۰	۶۶۰	۶۰/۸	۲۹۰	۵۹/۴	۳۷۰	۱۵-۱۹
۱۴/۰	۲۲۶	۱۷/۶	۹۱	۱۷/۲	۷۳	۱۹/۴	۱۸	۱۲/۳	۱۳۵	۸/۶	۴۱	۱۵/۱	۹۴	۲۰-۲۴
۲/۵	۴۰	۱/۹	۱۰	۱/۷	۷	۳/۲	۳	۲/۷	۳۰	۱/۳	۶	۳/۹	۲۴	۲۵ و بیشتر
۱۰۰	۱۶۱۷	۱۰۰	۵۱۷	۱۰۰	۴۲۴	۱۰۰	۹۳	۱۰۰	۱۱۰۰	۱۰۰	۴۷۷	۱۰۰	۶۲۳	جمع
	۱۶/۶۰		۱۶/۷۹		۱۶/۷۳		۱۷/۰۸		۱۶/۵۱		۱۶/۷۳		۱۶/۹۲	میانگین
	۳/۰۹		۳/۰۸		۲/۹۹		۳/۴۹		۳/۰۹		۴/۲۶		۳/۳۶	انحراف معیار

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی مطلق و نسبی گروه‌های سنی نخستین آبستنی زنان در شهر و روستا برحسب مذهب (استان هرمزگان ۱۳۷۵)

جمع کل		سنی						شیعه						مذهب	
		جمع		روستا		شهر		جمع		روستا		شهر		محل سکونت	سنی نخستین آبستنی
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱۰/۸	۱۶۵	۱۳/۲	۶۴	۱۲/۱	۴۸	۱۸/۰	۱۶	۹/۶	۱۰۱	۱۰/۷	۴۹	۸/۸	۵۲		کمتر از ۱۵ سال
۶۲/۹	۹۶۴	۵۵/۵	۲۶۹	۵۶/۶	۲۲۴	۵۰/۶	۴۵	۶۶/۳	۶۹۵	۷۱/۱	۳۲۷	۶۲/۶	۳۶۸		۱۵-۱۹
۲۱/۹	۳۳۵	۲۶/۰	۱۲۶	۲۶/۰	۱۰۳	۲۵/۸	۲۳	۱۹/۹	۲۰۹	۱۵/۰	۶۹	۲۳/۸	۱۴۰		۲۰-۲۴
۳/۸	۵۹	۴/۳	۲۱	۴/۳	۱۷	۴/۵	۴	۳/۶	۳۸	۳/۲	۱۵	۳/۹	۲۳		۲۵-۲۹
۰/۷	۱۰	۱/۰	۵	۱/۰	۴	۱/۱	۱	۰/۵	۵	۰	۰	۰/۹	۵		۳۰ و بیشتر
۱۰۰	۱۵۳۳	۱۰۰	۴۸۵	۱۰۰	۳۹۶	۱۰۰	۸۹	۱۰۰	۱۰۴۸	۱۰۰	۴۶۰	۱۰۰	۵۸۸		جمع
	۱۷/۹۴		۱۸/۲۸		۱۸/۳۳		۱۸/۰۲		۱۷/۷۸		۱۷/۳۵		۱۸/۱۲		میانگین
	۳/۳۰		۳/۵۸		۳/۵۶		۳/۶۹		۳/۱۶		۲/۸۵		۳/۳۴		انحراف معیار

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی مطلق و نسبی تعداد زایمان زنده زنان در شهر و روستا برحسب مذهب (استان هرمزگان ۱۳۷۵)

جمع کل		سنی						شیعه						مذهب	
		جمع		روستا		شهر		جمع		روستا		شهر		محل سکونت	تعداد زایمان زنده
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱۳/۶	۲۰۸	۱۰/۷	۵۲	۱۰/۴	۴۱	۱۲/۴	۱۱	۱۴/۹	۱۵۶	۱۲/۰	۵۵	۱۷/۲	۱۰۱		۱
۱۳/۰	۲۰۰	۱۲/۲	۵۹	۱۱/۱	۴۴	۱۶/۹	۱۵	۱۳/۵	۱۴۱	۱۰/۴	۴۸	۱۵/۸	۹۳		۲
۱۴/۴	۲۲۱	۱۵/۳	۷۴	۱۳/۹	۵۵	۲۱/۳	۱۹	۱۴/۰	۱۴۷	۱۲/۴	۵۷	۱۵/۳	۹۰		۳
۱۲/۱	۱۸۶	۱۳/۰	۶۳	۱۳/۱	۵۲	۱۲/۴	۱۱	۱۱/۷	۱۲۳	۱۱/۷	۵۴	۱۱/۷	۶۹		۴
۱۲/۵	۱۹۲	۱۵/۱	۷۳	۱۶/۲	۶۴	۱۰/۱	۹	۱۱/۴	۱۱۹	۱۲/۴	۵۷	۱۰/۵	۶۲		۵
۹/۰	۱۳۸	۹/۵	۴۶	۱۰/۴	۴۱	۵/۶	۵	۸/۸	۹۲	۷/۶	۳۵	۹/۷	۵۷		۶
۸/۵	۱۳۰	۸/۷	۴۲	۹/۸	۳۹	۳/۴	۳	۸/۴	۸۸	۱۱/۷	۵۴	۵/۸	۳۴		۷
۷/۰	۱۰۷	۷/۲	۳۵	۷/۸	۳۱	۴/۵	۴	۶/۹	۷۲	۱۰/۲	۴۷	۴/۳	۲۵		۸
۴/۰	۶۱	۴/۱	۲۰	۴/۰	۱۶	۴/۵	۴	۳/۹	۴۱	۴/۸	۲۲	۳/۲	۱۹		۹
۱/۶	۲۵	۱/۰	۵	۱/۰	۴	۱/۱	۱	۱/۹	۲۰	۲/۴	۱۱	۱/۵	۹		۱۰
۰/۸	۱۳	۰/۶	۳	۰/۵	۲	۱/۱	۱	۱/۰	۱۰	۱/۷	۸	۰/۳	۲		۱۱
۰/۵	۷	۰/۲	۱	۰	۰	۱/۱	۱	۰/۶	۶	۰/۴	۲	۰/۷	۴		۱۲
۲/۹	۴۵	۲/۵	۱۲	۱/۸	۷	۵/۶	۵	۳/۱	۳۳	۲/۲	۱۰	۳/۹	۲۳		زایمان زنده نداشته‌اند
۱۰۰	۱۵۳۳	۱۰۰	۴۸۵	۱۰۰	۳۹۶	۱۰۰	۸۹	۱۰۰	۱۰۴۸	۱۰۰	۴۶۰	۱۰۰	۵۸۸		جمع
	۴/۳۰		۴/۳۹		۴/۵۳		۳/۷۳		۴/۲۶		۴/۸۰		۳/۸۳		میانگین
	۲/۶۲		۲/۴۶		۲/۴۲		۲/۵۲		۲/۷۰		۲/۷۷		۲/۵۷		انحراف معیار

جدول شماره ۴: توزیع فراوانی مطلق و نسبی گروه‌های سنی زنان ۱۵-۴۹ ساله ازدواج کرده در شهر و روستا برحسب مذهب و میزان باروری اختصاصی سنی و نکاحی (استان هرمزگان ۱۳۷۵)

سنی		شبهه				روستا		شهر		مذهب		محل سکونت	گروه‌های سنی در حال حاضر (سال)
تعداد فرزندان	میزان تولد	تعداد زنان	میزان تولد	تعداد زنان	تعداد فرزندان	میزان تولد	تعداد زنان	تعداد فرزندان	میزان تولد	تعداد زنان	تعداد فرزندان	میزان تولد	تعداد زنان
۸	۴۴۴/۴	۱۸	۱	۲۰۰/	۵	۸	۳۴۷/۸	۲۳	۱۳	۴۴۸/۳	۲۹	کمتراز ۲۰	
۲۲	۴۰۷/۴	۵۴	۳	۱۲۵/	۲۴	۳۹	۴۴۳/۲	۸۸	۴۶	۳۴۸/۵	۱۳۲	۲۰-۲۴	
۲۱	۲۵۹/۲	۸۱	۲	۱۱۷/۶	۱۷	۲۸	۳۰۴/۳	۹۲	۲۴	۱۹۵/۱	۱۲۳	۲۵-۲۹	
۳۰	۳۵۲/۹	۸۵	۵	۲۲۷/۲	۲۲	۲۰	۲۳۵/۳	۸۵	۱۰	۸۰/۷	۱۲۴	۳۰-۳۴	
۱۱	۱۴۲/۹	۷۷	۱	۱۰۰/	۱۰	۱۸	۲۳۰/۸	۷۸	۸	۸۱/۶	۹۸	۳۵-۳۹	
۶	۱۰۹/۱	۵۵	۰	۰	۸	۱۱	۱۷۱/۹	۶۴	۳	۵۶/۶	۵۳	۴۰-۴۴	
۲	۷۶/۹	۲۶	۰	۰	۳	۳	۱۰۰/۰	۳۰	۱	۳۴/۵	۲۹	۴۵- و بیشتر	
۱۰۰	۲۵۲/۵	۳۹۶	۱۲	۱۳۴/۸	۸۹	۱۲۷	۲۷۶/۱	۴۶۰	۱۰۵	۱۷۸/۶	۵۸۸	جمع	
MTFR=8.96		MTFR=3.85				MTFR=9.17		MTFR=6.23					

جدول شماره ۵: فراوانی زنان ۱۵-۴۹ ساله و تولدهای زنده ۱۲ ماه گذشته و میزان باروری اختصاصی سنی در زنان شیعه و سنی برحسب محل سکونت (استان هرمزگان ۱۳۷۵)

شیعه و سنی		شیعه و سنی		شیعه و سنی		مذهب		محل سکونت	گروه‌های سنی (سال)				
										جمع کل	روستا	شهر	
میزانهای باروری	تولد در ۱۲ ماه	تعداد زنان	میزانهای باروری	تولد در ۱۲ ماه	تعداد زنان	میزانهای باروری	تولد در ۱۲ ماه	تعداد زنان	گروه‌های سنی (سال)				
میزانهای باروری	گذشته	میزانهای باروری	گذشته	میزانهای باروری	گذشته	میزانهای باروری	گذشته	میزانهای باروری	گذشته				
۴۷	۳۰	۶۴۵	۴۱	۱۶	۳۸۶	۶۰	۱۴	۲۵۹	۱۵-۱۹				
۲۲۱	۱۱۰	۴۹۷	۲۱۸	۶۱	۲۸۰	۲۲۶	۴۹	۲۱۷	۲۰-۲۴				
۱۹۹	۷۵	۳۷۷	۲۳۶	۴۹	۲۰۸	۱۵۴	۲۶	۱۶۹	۲۵-۲۹				
۱۹۴	۶۵	۳۳۵	۲۷۶	۵۰	۱۸۱	۹۷	۱۵	۱۵۴	۳۰-۳۴				
۱۴۰	۳۸	۲۷۲	۱۸۰	۲۹	۱۶۱	۸۱	۹	۱۱۱	۳۵-۳۹				
۱۰۶	۲۰	۱۸۸	۱۳۴	۱۷	۱۲۷	۴۹	۳	۶۱	۴۰-۴۴				
۶۸	۶	۸۸	۹۳	۵	۵۴	۲۹	۱	۳۴	۴۵-۴۹				
۱۴۳	۳۴۴	۲۴۰۲	۱۶۳	۲۲۷	۱۳۹۷	۱۱۶	۱۱۷	۱۰۰۵	جمع				
$\frac{۳۴۴}{۳۴۰۲} \times ۱۰۰۰ = ۱۴۳/۲$		میزان باروری عمومی در کل				$\frac{۲۲۷}{۱۳۹۷} \times ۱۰۰۰ = ۱۶۲/۵$		میزان باروری عمومی در روستا		$\frac{۱۱۷}{۱۰۰۵} \times ۱۰۰۰ = ۱۱۶/۴$		میزان باروری عمومی در شهر	

جدول شماره ۶: توزیع فراوانی زنان ۱۵-۴۹ ساله و تولدهای زنده ۱۲ ماه گذشته و میزانهای باروری اختصاصی سنی برحسب محل سکونت و مذهب

(استان هرمزگان ۱۳۷۵)

سنی		شهر		روستا		شهر		روستا		مذهب		محل سکونت	گروه‌های سنی (سال)		
														تولد در ۱۲	تعداد زلف
مهرانه‌های باروری	تولد در ۱۲	تعداد زلف	مهرانه‌های باروری	تولد در ۱۲	تعداد زلف	مهرانه‌های باروری	تولد در ۱۲	تعداد زلف	مهرانه‌های باروری	تولد در ۱۲	تعداد زلف	مهرانه‌های باروری	تولد در ۱۲	تعداد زلف	مهرانه‌های باروری
۵۳	۸	۱۵۱	۳۲	۱	۳۱	۳۴	۸	۲۳۵	۵۷	۱۳	۲۲۸	۱۵-۱۹			
۱۸۳	۲۲	۱۲۰	۸۸	۳	۳۴	۲۶۴	۳۹	۱۶۰	۲۵۱	۴۶	۱۸۳	۲۰-۲۴			
۲۱۴	۲۱	۹۸	۷۷	۲	۲۶	۲۵۵	۲۸	۱۱۰	۱۶۸	۲۴	۱۴۳	۲۵-۲۹			
۳۵۳	۳۰	۸۵	۲۳۸	۵	۲۱	۲۰۸	۲۰	۹۶	۷۵	۱۰	۱۳۳	۳۰-۳۴			
۱۴۱	۱۱	۷۸	۹۱	۱	۱۱	۲۱۷	۱۸	۸۳	۸۰	۸	۱۰۰	۳۵-۳۹			
۹۵	۶	۶۳	۰	۰	۸	۱۷۲	۱۱	۶۴	۵۷	۳	۵۳	۴۰-۴۴			
۸۰	۲	۲۵	۰	۰	۵	۱۰۳	۳	۲۹	۳۴	۱	۲۹	۴۵-۴۹			
۱۶۱	۱۰۰	۶۲۰	۸۸	۱۲	۱۳۶	۱۶۳	۱۲۷	۷۷۷	۱۲۱	۱۰۵	۸۶۹	جمع			
TFR=5.6		TFR=2.63		TFR=6.3		TFR=3.6									

منابع:

- ۱- امانی، مهدی، ۱۳۴۷. نظری به جغرافیای جمعیت، انتشارات موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشکده ادبیات، دانشگاه تهران
- ۲- امانی، مهدی، ۱۳۴۹. موالید و باروری در ایران، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، بخش جمعیت‌شناسی دانشگاه تهران.
- ۳- امانی، مهدی، ۱۳۵۲. گفتاری چند پیرامون باروری شهر تهران، دانشکده علوم اجتماعی و تعاون، بخش جمعیت‌شناسی.
- ۴- بخش جمعیت‌شناسی دانشگاه شیراز، ۱۳۵۵. میزان باروری کلی در مناطق شهری و روستایی سال ۱۳۵۵. شیراز سرشماری.
- ۵- بخشی جهرمی، عنایت‌الله، ۱۳۶۹. تعیین میزانهای باروری به روشهای غیرمستقیم در استانهای ایران در سال ۱۳۶۷، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۶- خوشه مهری، گیتی، ۱۳۶۹. مقایسه آگاهی و رفتار باروری مادران با نتیجه حاملگی آنها، در بیمارستان ولی عصر تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۷- شریفیان، رویا، ۱۳۷۴. تعیین ارتباط بین سن ازدواج و سن اولین تولد در زنان زیر ۲۰ سال در سال ۱۳۷۲. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۸- شیخی، محمد تقی، ۱۳۶۴. مسئله باروری در سه قاره جهان، مجله دارو و درمان، سال دوم شماره ۲۲.
- ۹- شهرکی پور، مهناز، ۱۳۷۴. بررسی وضعیت باروری در استان سیستان و بلوچستان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۱۰- ضیائیان غفاری، گیتی، ۱۳۶۶. بررسی سن شروع ازدواج و سن شروع باروری با برخی از متغیرهای اقتصادی اجتماعی در شهر

- تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۱۱ - عالی نژاد، زهرا، ۱۳۵۴. بررسی مطالعات انجام شده در باره باروری شهر تهران، انتشارات دانشکده خدمات اجتماعی، تهران.
- ۱۲ - قابل رحمت، اکرم، ۱۳۶۹. تعیین مدل باروری در ایران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۱۳ - محمودی مجدآبادی فراهانی، محمود، ۱۳۶۳. تحول جمعیت در ایران، مجله محیط‌شناسی، مرکز هماهنگی مطالعات محیط زیست، دانشگاه تهران، شماره ۱۳.
- ۱۴ - مرکز آمار ایران. نتایج سرشماری سال ۱۳۶۵، نشریه شماره ۱۲ مرکز آمار ایران.
- ۱۵ - مصطفایی، لطف‌الله، ۱۳۶۹. وضعیت باروری در استان خوزستان و مقایسه آن با استان بوشهر، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۱۶ - ملک افضل، حسین، ۱۳۶۴. بررسی شاخصهای مرگ و باروری در جمعیت شهری ۶۴-۱۳۶۳، دارو و درمان سال چهارم، شماره ۳۸.
- ۱۷ - نهاپتیان، وارثکس - خزانه، حبیب، ۱۳۵۶. میزانهای حیاتی در ایران، انتشارات دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- ۱۸ - یادگارفر، قاسم، ۱۳۷۰. بررسی دانش، عقاید و عملکرد زنان همسر دار ۱۵-۴۹ ساله شهری ایران نسبت به برنامه تنظیم خانواده آبان ۱۳۶۸، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران.
- 19 - Bongaarts, J. and Potter R. 1983. *Biology and Fertility Behavior: An Analysis of Proximate Determinants*. Academic Perss. New York
- 20 - Greenhalgh, S. 1990. Socialism and fertility in China. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 510: 73-86.
- 21 - Ngyyen, Vanphal et al, 1996. Fertility and Family planning in Vietnam. *Studies in Family planning*; 27(1): 1-17.

Fertility in Hormozgan Province Year, (1996) 1375

Alinejad, Z. (Msc)^{**}

Mahmoudi, M. (Ph.D)^{***}

Abstract :

Total population of Hormozgan province of Iran was 760,014 in 1365 and 10,045,085 in 1375, which shows a growth rate of %3.2 in 10 years. In comparison with other provinces, the growth rate is one of the highest in the country.

The aim of this study was to determine the fertility of Hormozgan province.

The method of study was cross - sectional and the sampling in a two stages sampling of 2000 household. They were questioned randomly and the eligible married women at reproductive ages (15-49) were interviewed. Total fertility rate for Hormozgan province in 1375 was 4.875, while those for urban and rural areas were 3.48 and 5.89, respectively. The highest fertility rate for urban women was recorded in ages 20-24, while that for rural areas occurred in age group 30-34.

Interestingly, the net reproduction rates for Sunies in both rural (2.59) and urban (1.22) areas were lower than those for Sheiets in rural (2.29) and urban (1.67) areas.

Key Words :

Fertility, Net reproduction rate, Urban growth, Rural, growth, Sheiets, Sunies.

* . Instructor. Department of human ecology, Tehran University of medical Sciences.

** . Assoc. Prof. Faculty of epidemiology and biostatistics. Tehran University of medical sciences.